

נורא נוראות!

"ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם" (יא, מג)
"תנא רבי רבי ישמעאל עבירה מטמאת לבו של אדם, שנאמר ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם, אל תקרי ונטמאתם אלא ונטמאתם" (יומא לט).

הורי בחור מישיבת 'מיר', באו להתלונן על מצבו בפני הגאון רבי אליהו ברוך פינקל זצ"ל. הבן בעל כשרון. מצליח לקלוט לימודי חול וחשבון וכו', אבל בכל מה שקשור לתורה הראש שלו "סתום" - בלא חיות ובלא חשק. אז אולי זה קשור לעובדה שבהיותו תינוק לא יכלה האם להניק אותו, והאכילו אותו בתחליף חלב, שלאחר שנים התברר שיש בו חשש טריפות?!

השיב להם שיש ללמוד אורות כך ממקרה דומה וידוע של הורים שבאו בפני מרנא הגר"ע אייגר זי"ע והתלוננו כנ"ל והשיב להם שכנראה אכל בילדותו מאכל לא כשר. טענה האם: אבל זה בלתי אפשרי - כל המאכלים בביתנו המה בתכלית הכשרות וההידור! לימים נודע להם שבאזיה חתונה בה השתתף נכשלו בטריפות בסעודה. חזרו ההורים להגרע"א לבקש תיקון, והורה להם לשלוח הבן לארץ ישראל לעמול בתורה מתוך הרחק, וכן עשו.

כיון שכן נסע רבי אליהו ברוך עם ההורים לשאול את פי מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א, כדת מה לעשות וקבע שהתיקון של הבחור יהא לצום פעם אחת [אם קשה לו לצום הרבה], ושיקבל על עצמו מכאן והלאה לשמור כל דבר הנכנס לפיו שיהיה בתכלית הכשרות.

בתוך הדברים סיפר מרן הגר"ח, שלפני זמן לא רב בא אליו יהודי שמוצאו מהונגריה, קשיש בגיל קרוב לתשעים שנה ותינה לפניו כי בהיותו צעיר לימים נשלח ללמוד בישיבה קטנה טובה, והצליח מאד. וכשאביו בא לבקרו, לא פסקו רבני הישיבה להללו. לקראת חג השבועות נסע לביתו, וכשחזר לישיבה נסתתמו אצלו מעיינות החכמה, ושוב לא הצליח לקלוט שום דבר. הדבר הזה נמשך רח"ל כל השנים עד עצם היום הזה!

ואילו בענייני חול הצליח, ונעשה מנהל בנק בחו"ל - אבל בתורה לא קלט שום דבר. הדבר ציער אותו ביותר, עד שאינה השי"ת לידו את המעשה הנ"ל ממרנא הגרע"א, ואז נזכר שבאותו חג שבועות כשחזר לביתו שיחק ברחוב עם נערים גויים, והם האכילוהו טריפה! אף לו הורה מרן שר התורה שליט"א לצום פעם אחת [כי הוא קשיש וקשה לו הצום], ולקבל עליו מהיום והלאה להקפיד מאד על הידורי הכשרות, ויעיל לו לתשובה.

והן אמת שהדבר נוגע לא רק למאכלות אסורות אלא גם בשאר עבירות וכגון ראיות אסורות, וכלשון הגמרא ביומא הנ"ל 'עבירה מטממת לבו של אדם'. ומטו משמיה רמין החזו"א צוק"ל שלא לקחת ילד קטן לרחוץ בים עם האמא אצל הנשים, ואף שהוא תינוק, כי מ"מ הראיה שם מוזיקה לו ומטממת את עיניו וליבו. הדברים היו לעיני מרן שר התורה שליט"א שאישר אותם, וציין שגם הוא בעצמו שמע כנ"ל מפי ממרן החזו"א (משולחן רבי אליהו ברוך)

חמאה המבושלת אצלכם, תדעו אם יש לחוש שמערכים בחמאה חלב. שאם החלב דמיו מרובים ממנה, אין לחוש שיערבו אותו בה.
מעתה מתקבל על הלב כי הם ראו שהחלב אצלם יקר יותר, וממילא הותרה חמאתם המבושלת בשופי במשך כל ימות השנה. וזאת בהנחה דמסתמא כמשך כל הדורות לא נשתנו הדמים, לפי שבתמון דרך כלל לא היו שינויים במציאות ובדרכי החיים. מה שהיה הוא שיהיה. אף כי אין זה שייך אלא דווקא בדורות שעדיין ידעו טעם היתר זה.
אמנם, מהרי"ץ עצמו, נתן טעם אחר לחילוק, יען שלא הגיעה לידו תשובה זו. אבל כעת נמצא שהאמת אתו - כוותיה אף כי לאו מטעמיה - כי מן השמים הנחווה בדרך אמת. ואילו ראה תשובה זו, היה שש ושמח לקראתה!
אכן בשנים האחרונות ממש, נתברר שאדרבה החמאה שם יקרה יותר. וחזרנו לדברי הרמב"ם ש"מן הדמים [-המחיר] של חלב ושל חמאה המבושלת אצלכם, תדעו אם יש לחוש שמערכים בחמאה חלב."

תימן לפני כארבע מאות שנה, מחבר ספר המזרחי על הש"ס שכבר יצאו לאור ממנו על מסכתות ברכות ופסחים. הקובץ כולל העתקות של יעניינים שונים, עד שהוא מגיע ל"יהודי גואב" - "וזאת תשובת", ערבית] שאלה להרמב"ם ז"ל על הגבינה וכו'. כל הרגיל ומכיר בסגנונו דרכו והלך רוחו של רבינו הרמב"ם - מציין הגר"י רצאבי - ימצא שגם בתשובה זו חותמו טבוע עליה.
מעניין וחשוב לציין שכמה סימנים בגוף התשובה, מצביעים על כך שהיא נשלחה לגולת תימן. בהתאם לתנאי המקום והזמן - הנלמדים מהעתקות אחרות בכתב היד - ניתן ללמוד שגזרות 'מחמד באשה' הם שגרמו להעלמות התשובה החשובה מעיני החכמים שכן בתקופת "מלכותו על ארץ תימן, הרבה פשע ואשמה, ועינה ישראל וציערם ופיזרם בכל המקומות עד לאין קיין". ממילא נתפורו עמהם גם ספריהם, וכנראה הגיע הספר למקום נידח ונשכח.
***
לעצם העניין, תשובת הרמב"ם קובעת כי, מן הדמים [-המחיר] של חלב ושל